

POZORNOST ZA VOLANOM: NEVIDNI VZROK PROMETNIH NESREČ

MIROSLAV ČREŠNIK

Policijska uprava Celje, Policijska postaja Radlje ob Dravi, Radlje ob Dravi, Slovenija
miroslav.cresnik@policija.si

Projekt »Pozornost za volanom – nevidni vzrok prometnih nesreč« je nastal kot odziv na izrazito poslabšanje prometne varnosti na območju Policijske uprave Celje. Analize kažejo, da poleg tradicionalnih dejavnikov tveganja, kot so neprilagojena hitrost, vožnja pod vplivom alkohola in kršitve cestnoprometnih predpisov, pomembno vlogo igra tudi nepazljivost voznikov, zlasti zaradi uporabe mobilnih telefonov ter vse večje digitalizacije upravljalnih sistemov v vozilih, kjer zasloni na dotik nadomeščajo ergonomsko učinkovite fizične gumbе, kar povečuje kognitivno obremenitev voznika in zmanjšuje njegovo pozornost na promet. Namen projekta je sistematično ozaveščanje in izobraževanje vseh udeležencev v prometu o tveganjih, povezanih z motnjami med vožnjo, ter spodbujanje varnega in odgovornega vedenja. Projekt vključuje izvajanje preventivnih aktivnosti, strokovnih predavanj in sodelovanje z mediji.

DOI

[https://doi.org/
10.18690/um.fvv.4.2026.8](https://doi.org/10.18690/um.fvv.4.2026.8)

ISBN

978-961-299-170-8

Ključne besede:

pozornost,
prometna varnost,
nepozornost voznikov,
mobilni telefoni,
prometne nesreče

Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

DOI
[https://doi.org/
10.18690/um.fvv.4.2026.8](https://doi.org/10.18690/um.fvv.4.2026.8)

ISBN
978-961-299-170-8

Keywords:

attention,
road safety,
driver inattention,
mobile phones,
traffic accidents

ATTENTION BEHIND THE WHEEL: THE INVISIBLE CAUSE OF TRAFFIC ACCIDENTS

MIROSLAV ČREŠNIK

Police Directorate Celje, Police Station Radlje ob Dravi, Radlje ob Dravi, Slovenia
miroslav.cresnik@policija.si

The project “Attention behind the wheel – The invisible cause of traffic accidents” was created in response to the deterioration of traffic safety in the area of the Celje Police Department. Analyses show that in addition to traditional risk factors such as inappropriate speed, driving under the influence of alcohol and violations of road traffic regulations, driver inattention also plays an important role, especially due to the use of mobile phones and the increasing digitalization of control systems in vehicles, where touch screens replace ergonomically efficient physical buttons, which increases the driver's cognitive load and reduces his attention to traffic. The purpose of the project is to systematically raise awareness and educate all road users about the risks associated with distractions while driving, and to promote safe and responsible behaviour. The project includes the implementation of preventive activities, professional lectures, and cooperation with the media.

1 Uvod

Projekt »Pozornost za volanom – nevidni vzrok prometnih nesreč« je nastal kot odziv na poslabšanje prometne varnosti, ki se je v zadnjih letih izboljševala, a se je v letu 2025 v Sloveniji izrazito poslabšala, poslabšanje pa je bilo najbolj izrazito na območju Policijske uprave Celje. Avtor projekta Miroslav Črešnik, pomočnik komandirja na Policijski postaji Radlje ob Dravi, je februarja 2026 v Radljah ob Dravi organiziral strokovni posvet, na katerega so bili povabljeni strokovnjaki s področja prometne varnosti. Osrednji namen strokovnega posveta je bil, da so bili sodelujoči ter širša javnost s pomočjo medijev obveščeni o dogodku in seznanjeni z nevarnostmi, ki nastanejo v cestnem prometu in so posledice hitrega razvoja in digitalizacije vozil, ki po eni strani vozniku ponuja vrsto pripomočkov za varnejšo in udobnejšo vožnjo, po drugi strani pa je ravno zaradi tega ob nespametnem in neodgovornem ravnanju voznikov pričakovati poslabšanje prometne varnosti, saj je v vozilih še vedno trend vgrajevanja naprav, ki odvrčajo voznikovo pozornost (slika 1).

Slika 1: Naslovnica ob dogodku

Vir: lasten.

2 Delo in načrtovanje Policijske uprave Celje (Policijska postaja Radlje ob Dravi)

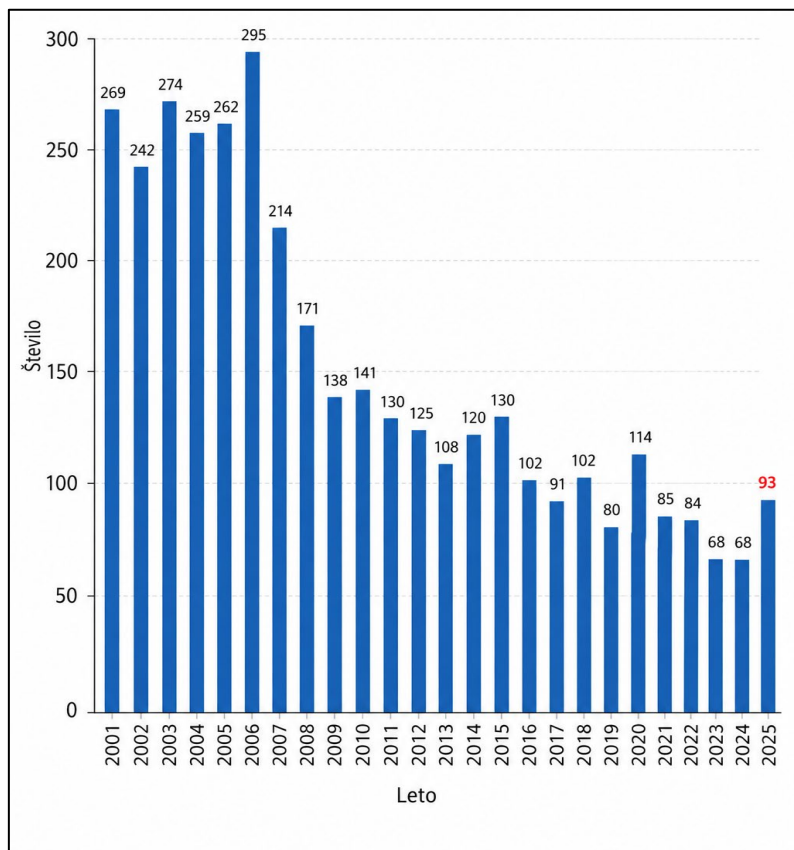
Na območju Policijske uprave Celje se letno in mesečno načrtujejo aktivnosti na področju prometne varnosti. Policija izvaja naloge iz obdobjnih programov, aktivnosti načrtuje in usklajuje z Agencijo za varnost prometa ter drugimi deležniki. Aktivnosti policije so načrtovane na državni, regionalni in lokalni ravni. Pri načrtovanju aktivnosti na lokalni ravni je Policijska postaja Radlje ob Dravi dodala še lastne aktivnosti, kot odziv na bistveno poslabšanje prometne varnosti, do katere je prišlo v letu 2025. Policijska postaja Radlje ob Dravi je projekt »Pozornost za volanom – nevidni vzrok prometnih nesreč« načrtovala tako, da vključuje posamezne institucije, društva, posameznike ter medije. Vzporedno s predavanji – učnimi delavnicami, pripravlja enota tedenske in mesečne prispevke za lokalna medija Koroški Radio in Radio 1 ter občasno za spletno stran Policijske uprave Celje. Aktivnosti so načrtovane tako, da poleg nadzora, ki ga izvaja policija in temelji na ugotavljanju kršitev, vključujejo tudi zagotavljanje vidnosti policistov ter izvajanje dodatnih preventivnih ukrepov, kot sta medijsko ozaveščanje in izobraževanje na predavanjih. Namen teh aktivnosti je vplivati na spremembo vedenja voznikov v cestnem prometu ter spodbuditi razmišljanje, da je prometna varnost skupna odgovornost vseh udeležencev. Z odgovornim ravnanjem lahko namreč bistveno prispevamo k večji varnosti na cestah.

V zadnjih letih je vse bolj opazna nepazljivost voznikov, ki jo po ocenah avtorja projekta pogosto povzročajo številne naprave, vgrajene v sodobna vozila, ter neodgovorna uporaba teh naprav. Temu se sicer ne moremo povsem izogniti, vendar je ključno, da se vozniki zavedajo tveganj svojih ravnanj ter naprave in mobilne telefone uporabljajo premišljeno, saj lahko njihova neustrezna uporaba vodi do prometnih nesreč.

V začetku razvoja avtomobilizma, avtoradio ni bil serijska oprema vozil. V 60-ih, 70-ih in še v začetku 80-ih let so bila številna vozila na slovenskem oziroma jugoslovanskem trgu opremljena zgolj s pripravljeno odprtino v armaturni plošči ter osnovno električno napeljavo za kasnejšo vgradnjo radia. Lastniki vozil so avtoradie pogosto kupovali naknadno in jih vgrajevali sami. Konec 70-ih in predvsem v 80-ih letih so proizvajalci avtomobilov začeli ponujati tovarniško pripravljene ali serijsko vgrajene avtoradie, ki so sčasoma postali standardna oprema večine osebnih avtomobilov. Današnji sodobni sistemi v vozilih omogočajo glasovno upravljanje,

tipke na volanu, samodejno iskanje radijskih postaj in povezavo z mobilnimi napravami. Kljub tehnološkemu napredku pa sodobni sistemi vozniku jemljejo preveč pozornosti zaradi velikih zaslonov na dotik, uporabe navigacije, aplikacij in komunikacijskih funkcij. Čeprav so sodobni sistemi uporabniku prijaznejši, lahko zaradi številnih funkcij predstavljajo pomemben dejavnik odvratanja pozornosti v prometu in posledično povečujejo tveganje za nastanek prometnih nesreč.

Statistični podatki, ki jih vodi policija, predstavljajo pomemben in zanesljiv pokazatelj dejanskega stanja prometne varnosti v Republiki Sloveniji. Gre za podatke, ki jih policisti sistematično zbirajo ob obravnavi prometnih nesreč in njihovih posledic, na podlagi katerih se spremljajo prometnovarnostne razmere ter načrtujejo nadaljnje preventivne in represivne aktivnosti policije. Za potrebe članka je avtor zajel statistične podatke o prometnih nesrečah za obdobje od 1. 1. 2001 do 31. 12. 2025. Statistični podatki so dostopni na spletni strani policije v letnih poročilih o delu policije. Leta 2001 je na slovenskih cestah za posledicami prometnih nesreč umrlo 278 oseb, leta 2025 pa 93, kar pomeni 37-odstotno povečanje v primerjavi z letom 2024, ki je bilo z 68 smrtnimi žrtvami statistično gledano leto z najmanj smrtnimi žrtvami doslej. Po zaznanem poslabšanju prometne varnosti v letu 2025 se negativen trend nadaljuje tudi v začetku leta 2026. Na dan 1. 5. 2026 (tri mesece po organizaciji strokovnega posveta na območju Policijske postaje Radlje) je na slovenskih cestah zaradi posledic prometnih nesreč umrlo že 25 oseb. Po letu 2007 je bil opazen izrazit trend zmanjševanja števila umrlih v prometnih nesrečah. K izboljšanju prometne varnosti so prispevali številni dejavniki, med njimi: 1) izboljšanje cestne infrastrukture, 2) strožja prometna zakonodaja, pogostejši nadzor policije, 3) večja varnost sodobnih vozil, 4) preventivne akcije in 5) ozaveščanje udeležencev v prometu. V naslednjih letih se je število umrlih postopoma zmanjševalo in v zadnjem desetletju večinoma ostajalo pod mejo 130 umrlih letno. Kljub dolgoročnemu pozitivnemu trendu pa podatki za leto 2025 kažejo ponovno poslabšanje prometnovarnostnih razmer, saj je število umrlih višje kot v preteklem letu (Ministrstvo za notranje zadeve, Policija, 2002–2026). Ti podatki opozarjajo, da prometna varnost zahteva stalno izvajanje preventivnih ukrepov, učinkovit nadzor ter odgovorno ravnanje vseh udeležencev v prometu. Na podlagi prikazanih podatkov lahko zaključimo, da je Slovenija v zadnjih dveh desetletjih dosegla pomemben napredek na področju prometne varnosti, vendar posamezna poslabšanja še vedno opozarjajo na potrebo po nadaljnjem sistematičnem delu na zmanjševanju najhujših posledic prometnih nesreč.

Graf 1: Gibanje smrtnih žrtev v povezavi s prometnimi nesrečami v obdobju 2001–2025

Vir: Ministrstvo za notranje zadeve, Policija (2002–2026).

Pomemben dejavnik, ki vpliva na prometno varnost, je tudi naraščanje števila registriranih motornih vozil. Na dan 31. 12. 2025 je bilo v Sloveniji registriranih 1.741.462 motornih vozil, medtem ko je bilo na dan 31. 12. 2001 registriranih 1.023.593 motornih vozil. To pomeni, da se je v obdobju 2001–2025 število registriranih motornih vozil povečalo za 717.869 vozil, kar predstavlja približno 70,1-odstotno povečanje (Statistični urad Republike Slovenije [SURS], n. d.). Glede na razvoj vozil, na spremembe potovalnih navad, na mobilnost se je bistveno povečalo tudi število turistov na naših cestah. Ob tem pa je treba upoštevati trende zadnjih let, ko se v cestnem prometu množično pojavljajo tudi vozniki e-skirojev ter podobnih prevoznih sredstev, kar zahteva od voznika še večjo pozornost v cestnem prometu.

Povečanje števila vozil je izrazito in pomembno vplivalo na obremenjenost cestnega omrežja ter posledično na prometno varnost. Večje število vozil pomeni večjo gostoto prometa, več interakcij med udeleženci in s tem večjo verjetnost nastanka prometnih nesreč, kar zahteva dodatne ukrepe na področju prometne preventive, nadzora in infrastrukture.

3 Razprava in zaključek

V prispevku smo predstavili projekt Policijske postaje Radlje ob Dravi, s katerim skuša enota na lokalni ravni z dodatnim načrtovanjem aktivnosti poleg nadzora in nalog, ki jih načrtujejo Generalna policijska uprava, Policijska uprava Celje in Policijska postaja Radlje ob Dravi, ter ugotavljanja kršitev v cestnem prometu z dodatnimi preventivnimi aktivnostmi prispevati k razmišljanju in zavedanju, da smo vozniki v prometu strpnnejši, bolj pozorni, predvsem pa, da se zavedamo, da je kljub spremenjenemu voznškemu okolju, ki voznika bolj kot kadar koli odvrča od pozornosti na cesti in opazovanja, ki je ključnega pomena za varnost vožnje, saj le trenutek nepazljivosti lahko privede do tega, da voznik zapelje s ceste in/ali povzroči prometno nesrečo. Cilj je spodbuditi razmišljanje, da je varnost prometa skrb vseh nas in da lahko z odgovornim ravnanjem pripomoremo k večji prometni varnosti. Motiv za varno vožnjo naj bo le eden, želja, da se potem, ko se usedemo za volan, varno vrnemo domov ali varno prispemo do cilja.

Viri in literatura

- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2002). *Poročilo o delu policije za leto 2001*.
<https://www.policija.si/images/stories/Statistika/LetnaPorocila/PDF/lp2001.pdf>
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2003). *Poročilo o delu policije za leto 2002*.
<https://www.policija.si/images/stories/Statistika/LetnaPorocila/PDF/lp2002.pdf>
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2004). *Poročilo o delu policije za leto 2003*.
<https://www.policija.si/images/stories/Statistika/LetnaPorocila/PDF/lp2003.pdf>
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2005). *Poročilo o delu policije za leto 2004*.
<https://www.policija.si/images/stories/Statistika/LetnaPorocila/PDF/lp2004.pdf>
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2006). *Poročilo o delu policije za leto 2005*.
<https://www.policija.si/images/stories/Statistika/LetnaPorocila/PDF/lp2005.pdf>
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2007). *Poročilo o delu policije za leto 2006*.
<https://www.policija.si/images/stories/Statistika/LetnaPorocila/PDF/lp2006.pdf>
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2008). *Poročilo o delu policije za leto 2007*.
<https://www.policija.si/images/stories/Statistika/LetnaPorocila/PDF/LetnoPorocilo2007.pdf>
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2009). *Poročilo o delu policije za leto 2008*.
<https://www.policija.si/images/stories/Statistika/LetnaPorocila/PDF/LetnoPorocilo2008.pdf>

- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2010). *Poročilo o delu policije za leto 2009*.
<https://www.policija.si/images/stories/Statistika/LetnaPorocila/PDF/LetnoPorocilo2009.pdf>
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2011). *Poročilo o delu policije za leto 2010*.
<https://www.policija.si/images/stories/Statistika/LetnaPorocila/PDF/LetnoPorocilo2010.pdf>
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2012). *Poročilo o delu policije za leto 2011*.
<https://www.policija.si/images/stories/Statistika/LetnaPorocila/PDF/LetnoPorocilo2011.pdf>
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2013). *Poročilo o delu policije za leto 2012*.
<https://www.policija.si/images/stories/Statistika/LetnaPorocila/PDF/LetnoPorocilo2012.pdf>
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2014). *Poročilo o delu policije za leto 2013*.
<https://www.policija.si/images/stories/Statistika/LetnaPorocila/PDF/LetnoPorocilo2013.pdf>
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2015). *Poročilo o delu policije za leto 2014*.
<https://www.policija.si/images/stories/Statistika/LetnaPorocila/PDF/LetnoPorocilo2014.pdf>
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2016). *Poročilo o delu policije za leto 2015*.
https://www.policija.si/images/stories/Statistika/LetnaPorocila/PDF/LetnoPorocilo2015_popravljeno.pdf
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2017). *Poročilo o delu policije za leto 2016*.
<https://www.policija.si/images/stories/Statistika/LetnaPorocila/PDF/LetnoPorocilo2016.pdf>
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2018). *Poročilo o delu policije za leto 2017*.
<https://www.policija.si/images/stories/Statistika/LetnaPorocila/PDF/LetnoPorocilo2017.pdf>
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2019). *Poročilo o delu policije za leto 2018*.
<https://www.policija.si/images/stories/Statistika/LetnaPorocila/PDF/LetnoPorocilo2018.pdf>
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2020). *Poročilo o delu policije za leto 2019*.
<https://www.policija.si/images/stories/Statistika/LetnaPorocila/PDF/LetnoPorocilo2019.pdf>
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2021). *Poročilo o delu policije za leto 2020*.
<https://www.policija.si/images/stories/Statistika/LetnaPorocila/PDF/LetnoPorocilo2020.pdf>
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2022). *Poročilo o delu policije za leto 2021*.
<https://www.policija.si/images/stories/Statistika/LetnaPorocila/PDF/LetnoPorocilo2021.pdf>
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2023). *Poročilo o delu policije za leto 2022*.
<https://www.policija.si/images/stories/Statistika/LetnaPorocila/PDF/LetnoPorocilo2022.pdf>
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2024). *Poročilo o delu policije za leto 2023*.
<https://www.policija.si/images/stories/Statistika/LetnaPorocila/PDF/LetnoPorocilo2023.pdf>
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2025). *Poročilo o delu policije za leto 2024*.
<https://www.policija.si/images/stories/Statistika/LetnaPorocila/PDF/LetnoPorocilo2024.pdf>
- Ministrstvo za notranje zadeve, Policija. (2026). *Poročilo o delu policije za leto 2025*.
<https://www.policija.si/images/stories/Statistika/LetnaPorocila/DOC/LetnoPorocilo2025.docx>
- Statistični urad Republike Slovenije (SURS). (n. d.). *Transport*.
<https://pxweb.stat.si/sistat/sl/Podrocja/Index/48/transport>